

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนที่	ญ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่ได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	64
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	131
อภิปรายผล	136
ข้อเสนอแนะ	138
บรรณานุกรม	140
ภาคผนวก ก	147
ภาคผนวก ข	150
ประวัติผู้เขียน	158

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงเพศ	68
2 แสดงอายุ	69
3 แสดงระดับการศึกษา	70
4 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	71
5 แสดงจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในวัยแรงงาน	72
6 แสดงจำนวนแรงงานที่จ้าง	73
7 แสดงค่าจ้างแรงงาน	74
8 แสดงจำนวนแรงงานที่ช่วย	75
9 แสดงสภาพการถือครองที่ดินเป็นของตนเอง	76
10 แสดงสภาพการเช่าที่ดินผู้อื่น	77
11 แสดงอัตราค่าเช่าที่ดิน	78
12 แสดงสภาพการมีที่ดินให้ผู้อื่นเช่า	79
13 แสดงลักษณะที่ดินที่ผู้อื่นให้ทำประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า	80
14 แสดงระดับรายได้	81
15 แสดงเงินเก็บสะสม	81
16 แสดงแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ	82
17 แสดงประเภทการใช้จ่าย	83
18 แสดงจำนวนเงินที่เกษตรกรกู้	84
19 แสดงดอกเบี้ยเงินทุนและสินเชื่อ	85
20 แสดงการได้รับข่าวสารทางวิทยุต่อวัน	85
21 แสดงการรับข่าวสารทางวิทยุต่อวัน	86
22 แสดงรายการทางวิทยุที่ฟังมากที่สุด	86
23 แสดงการรับชมข่าวสารทางโทรทัศน์ต่อวัน	87
24 แสดงรายการทางโทรทัศน์ที่ดูมากที่สุด	88
25 แสดงการได้รับข่าวสารทางหนังสือพิมพ์	88
26 แสดงคอลัมน์ทางหนังสือพิมพ์ที่อ่านมากที่สุด	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
27 แสดงการอ่านหนังสือพิมพ์	90
28 แสดงการพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร	90
29 แสดงจำนวนการพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรต่อปี	91
30 แสดงการติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเกษตร ในสถานที่ราชการ	91
31 แสดงจำนวนการติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเกษตร ในสถานที่ราชการต่อปี	92
32 แสดงการเขียนจดหมายหรือ โทรศัพท์สอบถามเจ้าหน้าที่	93
33 แสดงจำนวนการเขียนจดหมายหรือสอบถามเจ้าหน้าที่ต่อปี	93
34 แสดงการไปรับการอบรมหรือฟังการประชุม	94
35 แสดงจำนวนการไปอบรมหรือฟังการประชุม	94
36 แสดงการทำแปลงสาธิตเกี่ยวกับพันธุ์ข้าว ฝ้าย การปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว ฯลฯ	95
37 แสดงจำนวนครอบครัวที่ปลูกข้าวพันธุ์ต่าง ๆ ในฤดูฝน ปี 2543/44	96
38 แสดงครอบครัวที่ปลูกข้าวได้ผลผลิตในระดับต่างๆประจำฤดูฝน ปี 2543/44	97
39 แสดงพื้นที่ปลูกพันธุ์ต่าง ๆ โดยเฉลี่ยต่อไรต่อครอบครัว ประจำฤดูฝน ปี 2543/44	99
40 แสดงจำนวนครอบครัวที่ปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ในฤดูหนาว ปี 2543/44	99
41 แสดงพื้นที่ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ โดยเฉลี่ยต่อไรต่อครอบครัว ในฤดูหนาว ปี 2543/44	100
42 แสดงจำนวนครอบครัวที่ปลูกพืชต่าง ๆ ในฤดูร้อน ปี 2543/44	101
43 แสดงเหตุผลการปลูกข้าวพันธุ์ต่าง ๆ ในฤดูฝน ปี 2543/44	102
44 แสดงเหตุผลในการปลูกพืชฤดูหนาวตามหลังข้าวนาปี ประจำปี 2543/44	103
45 แสดงเหตุผลการปลูกพืชต่าง ๆ ในฤดูร้อนของเกษตรกร ประจำปี 2543/44	105
46 แสดงจำนวนครอบครัวที่ปลูกข้าวพันธุ์ต่าง ๆ ในฤดูฝน ช่วงประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา	106
47 แสดงจำนวนครอบครัวที่ปลูกข้าวได้ผลผลิตในระดับต่าง ๆ ในฤดูฝน ช่วงประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา	107
48 แสดงพื้นที่ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ โดยเฉลี่ยต่อไรต่อครอบครัว ในช่วงประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา	109
49 แสดงจำนวนครอบครัวที่ปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ในฤดูหนาวช่วงประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา	110
50 แสดงพื้นที่ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ โดยเฉลี่ยไรต่อครอบครัว ในฤดูหนาวช่วงประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
51 แสดงจำนวนครอบครัวที่ปลูกพืชต่าง ๆ ในฤดูร้อน ช่วงประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา	112
52 แสดงเหตุการณ์การปลูกข้าวพันธุ์ต่าง ๆ ในฤดูฝน ช่วงประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา	114
53 แสดงเหตุผลในการปลูกพืชฤดูหนาวตามหลังข้าวนาปีของเกษตรกรในช่วงประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา	115
54 แสดงเหตุการณ์การปลูกพืชต่าง ๆ ในฤดูร้อนของเกษตรกรในช่วงประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา	116
55 แสดงลักษณะพื้นที่ทำการเกษตร	118
56 แสดงเนื้อดินบนพื้นที่ของเกษตรกร	118
57 แสดงความอุดมสมบูรณ์ของดิน	119
58 แสดงจำนวนที่นาห่างจากคลองขอยส่งน้ำในระยะทางต่าง ๆ	120
59 แสดงการไขน้ำเข้าที่นาของตนผ่านและไม่ผ่านแปลงคนอื่น	120
60 แสดงปริมาณผลผลิตเฉลี่ยของพืชแต่ละชนิดและระดับความยั่งยืนของพืช	122
61 แสดงระดับความรุนแรงของปัญหาที่มีผลต่อความยั่งยืนของการปลูกพืชตลอดปีของบ้านแม่กุง	123
62 แสดงปริมาณผลผลิตเฉลี่ยของพืชแต่ละชนิดและระดับความยั่งยืนรายพืช	126
63 แสดงระดับความรุนแรงของปัญหาที่มีผลต่อความยั่งยืนของการปลูกพืชตลอดปีของบ้านหารแก้ว	127
64 แสดงสภาพปัญหาอุปสรรคในการปลูกพืชตลอดปีของเกษตรกร	129
65 แสดงข้อเสนอแนะในการปลูกพืชตลอดปีของเกษตรกร	130

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนปลูกพืชปีละสามครั้ง โดยการใช้น้ำชลประทาน	18
ภาพที่ 2 แผนปลูกพืชปีละสี่ครั้ง โดยการใช้น้ำชลประทาน	19
ภาพที่ 3 แผนการปลูกพืชและแผนการส่งน้ำประจำปี 2540-2541	49
ภาพที่ 4 ระดับน้ำในคลองชลประทานแม่แตงแต่ละเดือน	50
ภาพที่ 5 แผนที่ตอนส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 4 โครงการ ฯ แม่แตง กรมชลประทาน	51
ภาพที่ 6 แสดงระบบพืชตลอดปีที่หมู่บ้านแม่กุ่ม อำเภอสันป่าตอง และหมู่บ้านหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2543/2544	104
ภาพที่ 7 แสดงระบบพืชตลอดปีที่หมู่บ้านแม่กุ่ม อำเภอสันป่าตอง และหมู่บ้านหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2522/2523	113
ภาพที่ 8 แผนที่บ้านแม่กุ่ม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	148
ภาพที่ 9 แผนที่บ้านหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	149